

Asia: VN/25041/2020

Henkilötunnusjärjestelmän uudistamista koskevat säädös- ja muut ehdotukset

Luonnos hallituksen esitykseksi

Yleiset huomiot esityksen tavoitteista

Uuden esitetyn yksilöintitunnuksen käyttöönotto ei vaikuta perustellulta. Yritysten osalta tällaisella tunnuksella ei ole hyötyä.

Jos yksilöintitunnus tulisi käyttöön, se olisi yrityksille vapaaehtoista. Näin tulee olla. Lakiin tulisi selkeästi kirjata, että yksilöintitunnuksen käyttö jatkossakin pysyy vapaaehtoisena. Muussa tapauksessa on riski, että käyttöönoton tullessa pakolliseksi, tästä syntyy mm. erikoiskaupan yrityksille merkittäviä kustannuksia vailla niistä saatavaa hyötyä.

Emme näe, että yksilöintitunnus olennaisesti parantaisi henkilön tietosuojaa. Kyseinen tunnus muodostaa joka tapauksessa henkilötiedon. Yksilöintitunnuksella toki saadaan syntymäaika ja sukupuolietieto peitetyksi, mutta tämän perusteen merkittävyyttä voidaan kritisoida.

Huomiot mahdollisuuteen saada henkilötunnus jo Suomessa oleskeluun oikeuttavaa lupaa tai rekisteröintiä koskevan hakemuksen perusteella (1. lakiehdotuksen 9 ja 22.2 §)

-

Huomiot mahdollisuudesta tallettaa ulkomaalaisen henkilön tiedot väestötietojärjestelmään ulkoisen palveluntarjoajan oleskelulupa-asiassa tekemän henkilöllisyydestä varmistumisen perusteella (1. lakiehdotuksen 22.3 §)

-

Etärekisteröintimenettelyä koskevat huomiot (1. lakiehdotuksen 9 a–9 d ja 34 a §)

-

Sukupuolineutraalia henkilötunnusta koskevat huomiot

-

Uutta yksilöintitunnusta koskevat huomiot

Yksilöintitunnuksen käyttöönotto tulisi joka tapauksessa vaatimaan merkittäviä muutoksia ja kehitystyötä tietojärjestelmiin. Erikoiskaupan yrityksillä on rajalliset resurssit tietojärjestelmämuutoksiin. Mikäli muutokset tulevat pakollisiksi, on luotava mekanismi, jolla yritysten järjestelmämuutoksia on voitava merkittävästi kompensoida. Varsinkin, kun kaupalle muutoksesta ei ole havaittavia hyötyjä.

On ensiarvoisen tärkeää, että yksilöintitunnusta vastaisuudessa hyödyntävien organisaatioiden on huolehdittava järjestelmien yhteensopivuudesta niiden järjestelmien kanssa, joissa nykyinen henkilötunnus säilyy ainoana tunnisteena.

Muut hallituksen esitystä ja alustavaa asetuseräluonnosta koskevat huomiot

Välimerkkiuudistuksesta ja mahdollisesta sukupuolitiedon häivyttämisestä aiheutuu merkittäviä tietojärjestelmäkustannuksia yrityksille. Uusien välimerkkien käyttöönotolle on varattava pitkä, vuoden, tai jopa kahden siirtymäaika, jotta muutokset ovat kustannustehokkaasti toteutettavissa.

Kysymys vain ministeriöille: Seuraako esitykseen sisältyvistä muutosehdotuksista muutostarpeita hallinnonalanne lainsäädäntöön? Jos kyllä, mihin lakeihin muutoksia on tarpeen tehdä ja onko muutokset tarpeen sisällyttää esitykseen liitelakeina?

-

Informaatio-ohjauksen suunnitelma

Ovatko toimenpidesuositukset oikean suuntaisia? Mitä pidätte erityisen hyvänä tai mitä pidätte tarpeettomana?

-

Millä muilla toimenpiteillä henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä sähköisessä asioinnissa, käyntiasioinnissa ja puhelinasioinnissa?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tai ohjeistuksia tunnistatte eri toimialoilla tai palveluissa, jotta henkilötunnuksen kysymistä ainoana tunnistustapana voitaisiin ehkäistä?

-

Mitä säädösmuutostarpeita tunnistatte, että tunnistustapahtuma olisi tarpeeksi luotettava palvelutapahtumaan nähden ja näettekö tarvetta velvoittaa laajemmin vahvan sähköisen tunnistamisen käyttöön (millä toimialoilla, missä palveluissa)?

-

Henkilötunnuksen vaihtamiskynnyksen madaltamista koskeva arviomuistio

Kommentit muistioon

-

Ropponen Jukka
Erikoiskaupan liitto Etu ry